

TRIBUNA

Professionalització i excés de poder

M. ANTONIA FONT
GELABERT (*)

**L'STEI-i creu
en l'exercici
d'una direcció
participativa,
feta en
representació
de la
comunitat
educativa,
que motivi
el professorat
a fer la
seva feina**

Faig aquest escrit per fer una sèrie de comentaris a l'article "L'STEI-i i la democràcia" de Manel Perelló, president de l'Associació de directors de secundària i director de l'IES Josep Sureda i Blanes del barri de son Gotleu de Palma. Primer de tot vull exposar que tenc la sort de dur els meus fills en aquest institut i sempre he valorat molt el seu projecte específic de centre, obert al barri perquè es du a terme amb la col·laboració de diferents entitats: el centre de salut, l'associació de veïnats i les escoles de la zona. Vull deixar constància també de la qualitat del seu professorat, acollidor amb l'alumnat, implicat i participatiu, que opina, a vegades discrepa, però proposa i consensua accions.

També vull manifestar que a l'STEI-i i a mi ens consta que els directors i les directores dels centres educatius de les Illes Balears, en general, fan molt bona feina, com la majoria del professorat, i que realment estan implicats en la bona marxa del centre i duen endavant, sovint amb dificultats, un projecte pedagògic i organitzatiu, amb la col·laboració del professorat i de la resta de la comunitat educativa.

Fetes aquestes consideracions pas a respondre l'article esmentat. Dius a l'inici del teu escrit que "Els experts en educació de l'OCDE revelen que un bon lideratge escolar és decisiu per a la millora dels resultats". L'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE), aquesta organització que presentes com a aval de les teves tesis, és la mateixa que el mes passat va donar suport al Govern espanyol per allargar a 67 anys l'edat de jubilació. L'OCDE formada per una trentena d'estats, cerca el creixement econòmic dels països que en formen part. Els estudis que fa sobre temes educatius estan destinats a reforçar les economies d'aquests països. Per aquesta organització l'educació és tractada en funció de la productivitat i la rendibilitat que els pot generar i no en funció de la formació integral que hauria de tenir cada persona: coneix-

ments científics, lingüístics, històrics, culturals, tecnològics i artístics; el coneixement d'un mateix i dels altres; el respecte mutu, el respecte per la diversitat nacional, cultural, lingüística i identitària; l'esperit crític; les competències; els drets humans, la igualtat, la solidaritat, la justícia social i sobretot l'exercici de la democràcia! L'STEI-i analitza aquests informes de l'OCDE i valora els seus objectius educatius tenint ben present l'entitat que els ha elaborat.

L'OCDE ha integrat en els seus principis la ideologia neoliberal, concepció que tendeix a traslladar els esquemes i les estructures de la iniciativa privada als sistemes públics i vol desenvolupar el concepte "d'eficiència de gestió" dels centres privats, com una eina vàlida per als centres públics. Crec que el professorat que ha decidit fer feina a ensenyament públic, tant el funcionari interí com el de carrera, no han accedit als cossos docents públics pensant que en arribar a un centre hi trobarien un sistema organitzatiu calcat del d'un centre privat, amb un director professionalitzat amb el càrrec vitalici. Precisament un dels valors de l'escola pública és la mobilitat del professorat, l'aire de renovació que s'hi respira, la possibilitat de la incorporació de docents que han passat per altres centres, que tenen edats diferents, que poden promoure nous projectes i que, des d'una posició d'igualtat dins un claustre, poden fer les seves aportacions a un projecte comú.

El sistema d'elecció i nomenament de la direcció provoca que en el 60% de centres sembli que no hi ha candidats. La raó és la següent: la normativa actual preveu que si et presentes com a candidat o candidata a la direcció d'un centre has de fer un projecte, l'han de seleccionar d'entre uns quants possibles candidats, has de superar una votació, etc., però la mateixa normativa preveu que, si no es presenta ningú, l'Administració nomeni algú a dit. Davant això com reacciona el professorat? Espera que el nomeni. A l'STEI-i tenim constància

que a alguns centres es produeixen autèntiques batalles internes per a impedir que es presenti una candidatura, quan es preveu que algú pot ser nomenat sense haver de fer un projecte de direcció.

Fet aquest aclariment, aprofit l'avinentesa per animar el professorat a presentar la seva candidatura a les direccions dels centres docents, amb la intenció de no perpetuar-se en el càrrec. L'STEI-i creu en l'exercici d'una direcció participativa, feta en representació de la comunitat educativa, que motiví el professorat a fer la seva feina, a engrugar-se en projectes de centre on pugui desenvolupar plenament la seva capacitat docent per a la impartició de la seva matèria en les millors condicions i també per la millora del funcionament del seu centre, per l'atenció a l'alumnat i a les seves famílies i per incidir en la millora de tot el sistema educatiu. El professorat ha de poder participar del bon funcionament del centre des de la seva aula i des del claustre, ha de ser escoltat i valorat, ha de tenir un grau d'implicació important, no només en la impartició de la seva matèria sinó també en el projecte educatiu del centre, que és de tots i totes perquè hi col·labora i se'l sent seu també.

Volem una direcció que representi la comunitat educativa, una direcció que representi el centre davant l'Administració i no a l'inrevés. La paraula "reclutament", un terme propi del lèxic de l'exèrcit, ens sembla poc adequada dins un sistema públic d'educació. O hem d'esperar que es militaritzin els claustres i la comunitat educativa? El fet de manar i ordenar no el veim tan efectiu com la comunicació horitzontal, la participació i el treball en equip del professorat.

A les darreres jornades organitzades pels STEs, al País Valencià, na Marta Jiménez, professora de la Universitat de la Laguna, ens feia veure que al document del Pacte per l'Educació presentat pel ministre, el terme "gestió democràtica" no sortia ni una sola vegada en tot el text. Per a nosaltres és prou significatiu. Allà

també analitzarem tres de les lleis autonòmiques d'educació —la d'Andalusia, la de Cantàbria i la del Principat— fetes per governs socialistes, i el seu posterior desenvolupament normatiu i comprovarem l'existència d'un retrocés important en democràcia participativa als centres, una tendència a la privatització del servei públic d'educació, una preocupant desregulació de les condicions laborals del professorat i una introducció de les formes de gestió de l'empresa privada a l'ensenyament públic.

El desenvolupament de la Llei Catalana d'Educació (LEC) ha generat el Projecte de Decret d'Autonomia de Centres, on el director passa a tenir ja unes funcions amb les quals discrepam. Per exemple, el director pot sancionar o amonestar i pot arribar a suspendre de funcions i de sou durant 15 dies un professor. Pel que fa als temes pedagògics, el director fa el projecte educatiu global, que és el que ha presentat al centre on ha estat elegit, i en funció d'això, pot proposar les plantilles, definir el perfil dels llocs de feina, i fins i tot el projecte preveu que hi hagi places que depenguin d'una entrevista amb el director per a l'accés a places específiques dels centres. També n'hi pot haver d'especial responsabilitat que es podrien cobrir per "provisió especial", és a dir, per lliure designació. També en nom de l'autonomia de centre i a criteri del director o directora, les actuals estructures de coordinació organitzativa poden passar a reduir-se a dos, o a quatre com a màxim, els departaments dels IES. Per totes aquestes qüestions es fan vagues al Principat. La professionalització de la funció directiva va en aquesta direcció, fet amb el qual no estan d'acord les persones que l'STEI-i representa. Democràcia i participació van estretament lligades. En podem parlar, però, ara per ara, les nostres i les vostres posicions es troben molt llunyanes.

(*) *Secretària ensenyament públic de l'STEI-i*